

בנין ודיור

מגזין ישראלי לעיצוב הבית והסביבה

אפריל - מאי '01 57 ס"ח: מחיר באילת 48.7 ש"ח

בית עם פטנטים

עיצוב צעיר

מעצבים בארץ ובעולם

הרחבת דירות

אלומיניום

בליין

73

האחרונות גל הרחבה. מאשרים תוספת אחידה לכל הדירות ומצרפים אותה לחזית הבנין. הנכס. החסרונות: מראות לא נעימים כאשר לא כל הדיירים משתתפים בהרחבה

לסטה: עיסרה וסולרים צוין בסמה זרית הקרסע המורחבת, בחברת האורכלית ורד בלסטן-כהן. לאחר ההרחבה והמחילה של הדיירה אל המדשאה הרחבה המפרידה בין בני המגורים, קיבל בני הזוג איכות חיים של דיירי בית פרטי. **סטטאל:** סבת סחף, לבית אל הסלון והמטבח. סחלריםם אומדן נמסוך השיפץ.

כתב: אמוץ שורק
צילום: רמי ארנולד
סגנון: מירי אלון

מתרחבים

שכונת מעוז-אביב, כמו שכונות נוספות בתל-אביב, עברה בשנים היתרונות: משיכת זוגות צעירים, פוטנציאל התרחבות והעלאת ערך

למטה: מבט מהסלון אל המדשאה. שבני הנוג צורן מטפחים כאילו הייתה ביתם הפרטית. כשכל זיכר הבית נהנים מהמראה. **בטעות הקמרה:** שני חדרים בחלל שנוטף לריח בוכות הברכה, צורת הקירות האלכסוניים נובעת מעצרת הקירות הריצונים של החדרה. **למטה:** חדר השינה שאליה הוצמד חדר האמבטיה (צולם ספרוב בתמונה מימין למעלה)

זה פתרון לשכונות שסובלות מדירות קטנות, אך נהנות מעתודות שטח שמאפשרות להן לגדול

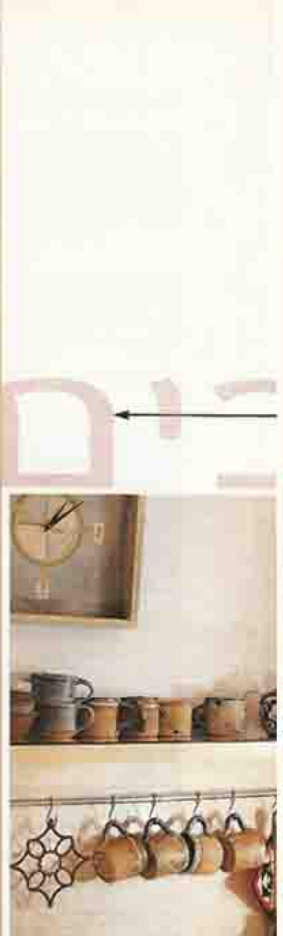

שכונת מעוֹד־אֲבִיב, תל־אָבִיב, מה שהיה פעם שִׁכּוֹן יָרוֹק וְרַחֵב יָדִים של קִיבּוּץ צָבָא קָבֵעַ, מִטֶּפֶס בָּשִׁים הֶאֱרִיחוּת בְּגֵל בְּיַהּ מִסִּבּוּ שֵׁשִׁיהָ אֶת פְּנֵה שֶׁל הַשְּׂמֵרָה הַשְּׂמֵרָה, קִרְאִים לָהּ אִשְׁי מִקְוֶעַ סַמְנִים אֲדוּר מִסִּים שֵׁשׁ בּו עֲתֻדָּה יִשָּׁא חֲצִיפֹת אֹכֵלִישִׁיָהּ, פּוֹתִים בְּהִלּוֹכֵי אִשׁוֹר, וּבְנִים תִּשְׁפֵּת אֲחִידָה בְּחִיזָה (אֵל בְּעִרְוָה) שֶׁל כָּל הַבְּנִיִים הַמְּשֻׁתָּפִים בְּאֹתוֹ מִתָּמִם הִתְרַחֵת בְּרִיחִים: מְרִיקֵת הַרְחָבָה מִשְׁךְ אֵלֶי אֲנִי אֲנִי עֲצִים, מִשְׁפָּחָה הַמְּתַנַּחֵת בְּאֹרֶז יִכְלֹת לְמַשְׁיָךְ לֵב בּו סֹאֵר הַתְּרַחֵת הַמְּשֻׁתָּפִים; וְהַשּׁוֹב לֹא פְּחִזָּה הַרְחָבָה "בְּמִיחָד בְּאֹרִים יִקְרָתִים" - מַעֲלָה מִשְׁמַעֲתוֹת אֶת עֵד הַנֶּסֶס (יָאֵה מִסְגֵּרָה) הַחִיסוֹן הַמִּכְרִזִּי נִעְוָן בְּהִיבֵט הַאֲמִתִּי בְּיַהּ לֹא אֲחִידָה שֶׁל הַרְחָבָה קִוִּיעַת אֶת מִרְקָם הַבְּנִיָה הַמְּקוּרִי וְהֵא הַקּוּיִים הַאֲמִתִּים הַרְמֻנִים שֶׁהֵגָה הַמִּתְכַנֵּן הַרְחָבָה מִמִּינֵת חִיזִית לֹא אֲחִידוֹת, בְּלִיּוֹת וְשִׁקְעִים, כְּעִיקֵךְ בְּמִרְקָים שְׂבִים לֹא כָּל הַשְּׂנִים מִשְׁתָּפִים בְּהַרְחָבָה. הַרְקִיעַ: "פְּתוֹן הַרְחָבָה הוּא מִשְׁוֹר שְׁבִין שִׁיקִים שְׂכֵתֵת לְבָן פְּתוּבִינִי", מִסְבִּיר דֵּי קִיבּוּ, מְהַדֵּס הַעֵד תְּלֻאֲבִיבִי"וּ "בְּמִקְוֹר, מְוַעַד פְּתוֹן הַ לְשִׁכְתֵת שְׂסֹבְלַת מְדִיזִת קְטָנוֹת וְצִנְפוֹת, אֵד הַזֶּה מְעֻתוֹת שֶׁתֵּת מִשְׁאֲפָפוֹת לְהָן לְגֹדֵל כְּעֵד קִימֹת שְׂכֵתֵת לֹא מְעֻתֵת שְׁעָרֵי הַרְחָבָה, אֲבָל מְעוֹד־אֲבִיב הֵא מְסִרָה מְזִיחָה: בְּתוֹלֵךְ הַתְּכַנֵּן הַחִיזִיתִּי לְשִׁכְתֵת כֹּאֵל בִּית מִשְׁפָּחָה אֲדוּר גֹּדֵל. אֲבָל, מִסְבִּיר קִיבּוּ אֶת הַדִּילֵמָה שֶׁל הַנְּעִים הַמְּתַנַּחֵים, "לִמֵּן שִׁמְדָּה אֲדוּר, הַעֲשִׂיָה מְעִינֵית כְּבֹא לְקִרְאָה הַתְּשֻׁבִים שְׂרֻצִים לְהַמְשִׁיךְ לְחִנְיָר בְּאֹרֶז, אֵךְ מִצֵּד שֵׁן, הִיזֵה לֵב שֶׁם פֶּסֶס שִׁכְתֵת שְׂנֻחָה מִשְׁקֵת מְכֻנֵּה, מְחַלְלִים מְשֻׁתָּפִים וּפְתוּחִים וּמְשֻׁתָּפִים יִרְקִים שֶׁאִיִּם מְסִרָה עֵינִים הַמְּשֻׁתָּפִים שֶׁל הַרְחָבָה הֵא, שְׂכֵתֵת אֶת נִעְוָן שְׂכֵתֵת בְּקוּיֵי הַתְּכַנֵּן הַמְּקוּרִים, וְנִעְוָן נִעְוָן חִיזִיתֵת מְעֻתֵת וְלֹא אֲחִידוֹת". לְמַעֲשֶׂה, מֵאֲמַת הַרְחָבָה כֹּא מִיִּתְאֲצִיָה שֶׁל אֲמַת תְּרִים בְּקִיבּוּץ: כֹּלֵם תְּלִים כְּסֻכִּים. "כִּדִּי לְבֹא לְקִרְאָה הַתְּשֻׁבִים", מִמְּשִׁיךְ קִיבּוּ, "אֲנִי לֹא מִתִּים אֶת הַשְּׂכֵתֵת שֶׁל 75 אֲחִידִים מְכַלֵּל הַתְּשֻׁבִים לְבִיָּהּ. כִּים, מִשְׁפִּיךְ עוֹרֵךְ 75 אֲחִידִים מְדִיזִי אֲוֵתָה נִיטָה אֵל אֲנִי, יִתְנֵן אֶת הַשְּׂכֵתֵת לְהַרְחָבָה הַבְּעֻתָה כֹּאֵל כְּמִלָּה; אֲנִי לֹא יִכְלִים לְאֲכֹף אֶת הַתְּכַנֵּן וְהַשִּׁיב אֲחִידוֹת בְּחִיזִיתוֹ, וְהַמְּוֹר לֹא פְּחִזָּה: בְּמִעוֹד־אֲבִיב קִרְאָה שְׂדִיזִי קִימָה רֵאשִׁינָה בְּנֵי אֶת הַרְחָבָה, אֲבָל שְׂכֵתֵת בְּקִסְמוֹת הַשְּׂדִיזִיָה הַשְּׂמֵרָתִית לֵב, אֵי שְׂבִין רֵק מִעֲטַפֵּת אֲוִטוֹמֵהּ. בְּנִינִים כֹּאֵל הֵם לֹא רֵק רֵעֵה חִלְטָה. זֹהוּ מְרִאָה חִלְטָה הַמְּשַׁקֵּפֶת אֶת הַתְּרַבּוֹת שֵׁל". הַזֶּה דְּבִירֵי מִתְּשַׁרְהָה בְּבִנְיָן הַמְּשֻׁתָּפִים שְׂבֵי מְתַנַּחֵים עֲפֻרָה וְשִׁמְלִיק צוּרָן, חֻשְׁבֵי מְעוֹד־אֲבִיב מֵהָ 40 שָׁנִים, הַתְּשֻׁבִים הַרְאִשׁוֹנִים הַבְּעִיץ לְשֵׁם בְּעוֹת 1994. "הַשְּׂכֵתֵת חֻשְׁבֵי אֲשִׁי קָבֵעַ, מִסְבִּיר שְׂמִילִיק צוּרָן, "בְּאֲפֻתוֹ שִׁיבֵי נָרִי כֹּאֵן רַחֲבִים אֲבִי, קְלִמָּן מִן, אֲבֹרֵם מְגִלָּה, אֲסִף שְׂמִינִי וְמוֹטָה נֹר. מִאִיר מְעֵל נֹר כֹּאֵן בְּדִירָה מְעֵלִי".

עֲזֻבוּ אֶת הַבֵּית

מְדַבֵּר בְּתַכְנֵן חֲדָשִׁי: 50 שָׁנִים לִפְנֵי שָׁהֵן יִמֵּי נְדִלָּךְ מְנַרְצִים אֶת רֵעִיוֹן הַשְּׂכֵתֵת הַאֲוִטוֹמְטִית (וְנִשְׁמֵת "חִיזִיתֵת־הַחֻדְשִׁי"), יִצְרָה מְעוֹד־אֲבִיב מִתָּמִם אֲוִטוֹמְטִי שִׁיפִּיק אֶת כָּל צִרְכֵי הַתְּשֻׁבִים אֲלֵא שֶׁהַשִּׁיב עֲשֵׂה אֶת סִלְרָה, הַמְּדַרְשָׁתָה וְתוֹרֵי יִרְקוֹת רַחֲבֹת יָדִים, אֵךְ הַבְּעִיץ לְשִׁכְתֵת תְּשֻׁבִים שֶׁאִיִּם צָבָא לְפִרְיָ שְׁעָרֵי, כְּמוֹכָן, אֶת אִשְׁוֹר וְעַד הַאֲנֻדָה הַשְּׂמֵרָתִית. בְּמִקְבִּיל, נְדִלָּה לְרִים וְעֻזְבָּה אֶת הַבֵּית. כְּלָל הַאֲוִטוֹמְטִיכִיתֵת שֶׁל הַשְּׂכֵתֵת הַאֲשִׁיָהּ הַמְּזוּחָה, שִׁרְבֵי תְּשֻׁבִים מְתַנַּחֵים לְעֻזְבָּה אֶת הַמְּקוֹם הַתְּנִינִים טֵלֵבֵז מְאֻזָּב, כִּיּוֹן לֹא יִכְלֵ לְהַגִּיל אֶת דְּרִיזִיתֵת הַקְּסֵת. מְעוֹד אֲבִיב הַחֵלֶה הַלְדוּךְ, בְּשִׁלֵב מְסִים חֲחֻלֵּת בְּעִירָיָה עַל הַרְחָבָה הַדְּרִית בִּי-17 עַד 23 מִיָּה. "בְּאֲפֻי כְּמַעַט אֲוִטוֹמְטִי, אֲמִירֵת

מתרחבים

יצאנו רוחים
 על ההרחבה הכניס את תושבי מעוזי אביב למרחבים הביתיים. אלו שלא היה להם החלו לקטא באו שיש להם, שיתופו את הכסף לדירות גדולות יותר בעלות סטנדרט גבוה ובהם המתחים הגבולו לקונפליקטים שכן מקומה ה' שהתנגד להתלמד, סירב לאשר בניית הרחבה לשכן מקומה ב' הקונפליקטים יצאו קומבינות 'מפקדה מסויים' מספר הקבץ וישו 'אשה קשורה עובדה הרחבה לכל האנף במענה שאין לה כסף להרחיב מה הם עשת נתנו לה הלוואה מכיסם כדי שתמנה, וכעשה היא ממזירה להם את ההלוואה בשלמותם מזו חודש בחודש'
 כמה באמת זה שווה?
 מתנדב העיר, דני קישור, 'כיוון שעלויות הבניה קבועות, היה שכלל שיערך האזור גבוה יותר, יעלה ערכה של הדירה בעקבות ההרחבה רות ורוב ונלדה ויניטראוב, מסוכנות המלך, ישראל'נכסיהם 'ההרחבת, במיוחד במעוזי אביב, משתלמות ייעום דוירים שמרחיבים רק כדי לבכור מאחר יותר, לדוגמה דירה של 97 מר', שהתנדב ב-23 מר', ל-120 מר', בקומה שנייה. לפני ההרחבה היה ערכה בין 220 עד 230 אלף דולר ואילו אחר כך היה ערכה כ-320 אלף דולר הפרש של 100 אלף דולר. אם אתה מקצ' בהשקיע עלת בנייה של 20 אלף דולר, הרי 'ששארית עם רווח של 80 אלף דולר'

לססה: מנת מהסטה אל חלל המבוא, העמוד המלאכותי, שבו התורה האדריכלית נטוחה לסופים ולמגרות, הוצב בה באלכסון ויצר עיין ויזואלי ודומטי בזירת העמוד מסמאל' מנת הפוך, מחלל המבוא אל המסכה

משפחה עם האדריכלות ורד בלמור'כרן, כדי לנתן את דוירים מחדש לאור ההרחבה, הבינו בנייה עשירה ושמולק שרד ארצ'ט מסורת. למשל את חורי העינה השונים הקבצים ליצור סגור ופונה אלכ שיינו על צרכי האוירה שלהם, להפוך את הדירה לפחות ומגרת, כך שלא נטרבו החימום במבואה במשך היסן לאור מקור עישו וישו למנה המסוכה לדירה ולבנות מחלק על ההרחבה אף שישו חוש עם שיתוים מוגדים, חודר אוויות ומחסן לכל העבודה של שמולק. זו הייתה משימה לא קלה, מספרת בלמור'כרן, 'אנשי אחד, חריות צריכה למתנן דירה חושה, מנגולה של מעקפת חושנית נחמה, ומצד שני, אסיר היה לטות את אופי הדירה, שגור נרמורה, הרך שלה, האופי הנשע של הדוירים ומתכני חני הרבים, מוכות מסמעותי הרבים של שולק לאסיר'קה, לדוים אמר'קה והסביבות של מה שהיתה עם צורה המועפת'
 התוצאה הסופית נעמה מאוד לעין, וחשוב מכך - מררת ומיוותת למעשה, מניחה הדירה כלה לאור, לטוב ולרעה. את הקשר בין חרץ לגנים מדגוש מסלל יעובה מאכן, שמעקב לרוב החלון ומאפשר ישיבה משל החלונים, 'כדי' לא לאבד את החרץ עם מנטה המוחות יותר', מדגבט האדריכלה טיפ מסב'ע, 'זייתי משטח עבודה וכזה מקור המסכה אל אי עבודה ששעה לסיכון הרעה. זה מאפשר לחרץ גלים, ולמשל עם הפנים לטוב, לרעה ולחץ'
 טריק הבנייה טיפף, עמדה שישאר מלאכותי. 'ענינה האדריכלות במעור לאוף העינה, העמוד האלכסוני נראה כאלו סובב ב-45 מעלות. 'באמצעות האלכסון חרץ' מסבירה המסבנת, 'אנחנו הפרדה בין האנף הניבוי' לבין אנף השניה. בפינתות של שובמני חבני חן מוכסות, ועליון לא מפרדה אלא עם מעטוד דקורטיבי מאר שגעים להסמלל בו.'
 'בסך הכל, מסכמת עשרה צדדן, דשיטור כמו עלה ב-75 אלף דולר, חנה הלה המבטבט אם לעמוד את הכסף לטוים בחיל או להשקיעו לסיכון הדירה ולהרחבתה, ואני 'שחלה' על החלטה שקיבלתי'. שמולק, 'בגלל הפרדה של הדויר והקניעות שלה, דחינו בארורה הנעת עבודה משה לרוב. כאן הושיץ, פשוט אין לי חשק לטות מסך'

האדריכלות, ורד בלטרמן, יגרה אחריה ההרחבה תהליך של שיפוץ הדירות המוגבלות.

אבל לשיפוץ דירות כאלו, בניגוד למקומות אחרים בעיר, היו מספר מגבלות. קודם כל, באדריכלות, הייתה חייבת להתחשב באופי הצנע והירוק של השכונה. מגבלה שנייה נעוצה באופי הבתים המשותפים, שבחם רק שני כיווני אוויר - דבר שמחייב תכנון מחוכם בכל הקשור לאוורור ומקור אור חיצוני. מגבלה אחרונה, כל הבתים כאן בנויים על קירות נושא מבטון. זה אומר שאין עמודי קונסטרוקציה שאפשר לשחק אתם, והריסת קירות לשם שינויים מבניים מוגבלת מאוד.

בונה לגינה עורבית

כשמבקשים לסכם את תהליך ההרחבה ואת מאזן הרווח וההפסד התשובה, כאמור, אינה חד משמעית. 'נעשו פה דברים שלא עולים בקנה אחד עם תכנון נכון', אומר הקבלן יוסי, המעורב בשיפוץ דירות בשכונה. 'זה מתחיל בזה שיש כאן חזיתות לא אחידות, וזה ממשיך עם ציפוי קרמיקה לא יפה שאישרה העירייה. זה נראה מודבק ולא אסתטי'.

המתכננים, טוענת בלטרמן, לא הבינו את רוח השכונה ואת אופיה:

מספיק שרק 75 אחוזים מדיירי כניסה או אגף יתנו את הסכמתם להרחבה

לפעולה בניו המגורים וחלק ההרחבה, שסקירה זה בוצע רק בקומת הקרקע. אי השתתפות כל דיירי הבנין בהרחבה גורמת למראה לא אחיד ולא אסתטי. **מספיק**: חדר השינה, מסך אל הקירות הפנימיים של ההרחבה

'מלכתחילה, היו צריכים להציב את ההרחבה לא בחזית, אלא בעורף הבית. זה ממש מתבקש. גם קווי הבנין החדשים אינם מתאימים. בני הרחבות בעלות בנייה מודרנית שניסו לבנייה בעלי אופי חצי כפרי משטת החמישים'.

אצבע מאשימה כלפי העירייה מופנית גם בנושא ההליכים הביורוקרטיים. 'לא ייתכן, טוען הקבלן, שכל פעם שאנף בבית מסוים רוצה לבנות, חייבים להגיש אישורים מחדש. האישור היה אמור להיות גורף אוטומטי, כיוון שכל הדירות והבתים בנויים באופן זהה. תהליך של הרחבה - מתחילתו ועד סופו - יכול להימשך שלוש, ארבע וחמש שנים. האם העירייה לא יכלה לקצר את התהליך?' אבל בשורה תחתונה, כך נראה, הדיירים מוצאים. 'אני מדברת על אלו שיש להם תקציב לבנות ועל אלו שאין להם בעיה עם שכנים סרבנים', אומרת עיפרה צורן. 'אני לא אומרת שלא היו בעיות, אבל בסך הכל הרווח עולה על ההפסד. קודם כל, השכונה שיטתה את מניה, והגו רואים שוב אונת צעירים עם ילדים. לנו עצמנו יותר נעים לארח בדירה המורחבת, אנחנו לא יושבים בחושך, וסוף סוף יש לנו גינה עם חצר. מבחינתנו, ההרחבה הזו גרמה למהפכה באיכות חיינו.' ©